

**NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC MÔN
ĐƯỜNG LỐI CÁCH MẠNG CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM
Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC ĐỒNG NAI**

*ThS. Nguyễn Thị Túy¹
ThS. Hoàng Minh Hiền²*

TÓM TẮT

Hiện nay, trong giai đoạn cách mạng mới, thế giới đã có nhiều thay đổi và diễn biến phức tạp, khó lường. Nước ta đang đứng trước những thời cơ, thách thức đan xen nhau. Trước yêu cầu cao của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc, Đảng ta đặc biệt quan tâm đến công tác tư tưởng lý luận, nhất là công tác giáo dục chính trị, tư tưởng đối với thế hệ trẻ là sinh viên, học sinh. Ý thức được điều này, những giảng viên làm nhiệm vụ giáo dục chính trị như chúng tôi luôn trăn trở, làm thế nào để công tác giáo dục tư tưởng, chính trị thật sự có hiệu quả thiết thực nhất, đáp ứng được yêu cầu mới của xã hội đang đặt ra. Để nâng cao chất lượng giảng dạy môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam ở Trường Đại học Đồng Nai, việc phát hiện những giải pháp hữu hiệu nhất góp phần nâng cao hiệu quả công tác giáo dục chính trị có ý nghĩa lý luận và thực tiễn vô cùng quan trọng.

***Từ khóa:** Đại học Đồng Nai, nâng cao chất lượng*

1. Đặt vấn đề

Hiện nay, trong giai đoạn cách mạng mới, thế giới đã có nhiều thay đổi và diễn biến phức tạp, khó lường. Hòa bình, hợp tác, phát triển và hội nhập vẫn là xu thế lớn. Những vấn đề toàn cầu như biến đổi khí hậu, an ninh lương thực, thiên tai, dịch bệnh,... sẽ tiếp tục diễn biến phức tạp, không chỉ còn là vấn đề của mỗi quốc gia mà muốn giải quyết được phải có sự chung tay, góp sức của tất cả các nước trên thế giới.

Ở Việt Nam, tuy đã có thành tựu và kinh nghiệm của 30 năm đổi mới, tạo ra thế và lực mới cho đất nước, nhưng nước ta vẫn đang đứng trước nhiều khó khăn, thách thức lớn, đan xen nhau, tác động tổng hợp và diễn biến phức

tạp. Trong thời kỳ xây dựng nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và phát triển đất nước theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa hiện nay, Đảng ta đặc biệt quan tâm đến công tác tư tưởng lý luận, nhất là công tác giáo dục chính trị, tư tưởng đối với thế hệ trẻ là sinh viên, học sinh, xem đây là nhiệm vụ trọng tâm được triển khai sâu rộng trong toàn Đảng, toàn quân và toàn dân. Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ X (năm 2006) đã khẳng định: “*Trong quá trình đổi mới phải kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội trên nền tảng chủ nghĩa Mác – Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh*” [1, tr.70]. Vấn đề này một lần nữa được khẳng định lại ở Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XI

^{1,2} Trường Đại học Đồng Nai

(năm 2011) như sau: “*Trong bất kỳ điều kiện và tình huống nào, phải kiên trì thực hiện đường lối và mục tiêu đổi mới, kiên định và vận dụng sáng tạo, phát triển chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội*” [2,tr.21]. Xác định vị trí quan trọng trong việc đào tạo nguồn nhân lực đảm bảo “vừa hồng, vừa chuyên” cho tỉnh nhà và các tỉnh lân cận, những năm qua Trường Đại học Đồng Nai luôn chú trọng đến việc đổi mới nâng cao chất lượng và hiệu quả giáo dục bộ môn Lý luận chính trị nói chung, môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam nói riêng cho sinh viên, coi đây là nhiệm vụ thường xuyên, có vị trí đặc biệt quan trọng trong kết cấu chương trình, nội dung kiến thức trang bị cho sinh viên. Ý thức được điều này, những giảng viên làm nhiệm vụ giáo dục chính trị như chúng tôi luôn trăn trở, phải làm thế nào để công tác giáo dục tư tưởng, chính trị nói chung và việc dạy – học môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam nói riêng có hiệu quả thiết thực nhất, đáp ứng được yêu cầu mới của xã hội đang đặt ra. Để thực hiện thắng lợi mục tiêu đó, trước hết cần phải cải tiến phương pháp giảng dạy, phát hiện những giải pháp hữu hiệu nhất góp phần nâng cao hiệu quả công tác giáo dục chính trị.

2. Nội dung

2.1. Vai trò dạy học môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam

Thực hiện các nghị quyết của Đảng Cộng sản Việt Nam, nhất là Nghị quyết Trung ương 5 khóa X về công tác tư tưởng, lý luận, báo chí trước yêu cầu mới, Bộ giáo dục và Đào tạo đã ban hành Quyết định 52/2008/QĐ – BGDDT ngày 18-09-2008 về ban hành Chương trình các môn lý luận chính trị dành cho sinh viên đại học, cao đẳng khối không chuyên ngành Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh.

Môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam là một trong ba môn học bắt buộc thuộc các môn Lý luận chính trị được giảng dạy ở các Trường cao đẳng và đại học trên cả nước. Đây là một môn khoa học về đường lối, khoa học lý luận về sự lãnh đạo của Đảng, phạm vi môn học rất rộng và đi vào chiều sâu, tính khoa học, tính thời sự và tính chiến đấu của bộ môn này rất cao. Do đó, nắm vững môn học này sẽ trang bị cho sinh viên những hiểu biết cơ bản về sự ra đời của Đảng, về đường lối của Đảng trong cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân và cách mạng xã hội chủ nghĩa, đặc biệt là đường lối của Đảng trong thời kỳ đổi mới, đồng thời, sẽ trang bị cho sinh viên tri thức và phương pháp luận khoa học để nhận thức và thực hiện đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng một cách sâu sắc và toàn diện hơn. Vì vậy Bộ Giáo dục & Đào tạo đã khẳng định: “Học tập môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam có ý nghĩa rất quan trọng đối với việc bồi dưỡng cho sinh viên niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng, định hướng phấn đấu theo mục

tiêu, lý tưởng và đường lối của Đảng; nâng cao ý thức trách nhiệm công dân trước những nhiệm vụ trọng đại của đất nước” [3, tr.15]. Từ đó, sinh viên có cơ sở vận dụng kiến thức chuyên ngành để chủ động, tích cực giải quyết những vấn đề kinh tế, chính trị, xã hội...theo đường lối, chính sách của Đảng.

Yêu cầu đối với giảng viên giảng dạy môn này là phải đứng vững trên lập trường, quan điểm, lý luận và phương pháp luận khoa học của chủ nghĩa Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, cần nắm vững tính đảng và tính khoa học nhằm thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị trong công cuộc đổi mới do Đảng khởi xướng và lãnh đạo, đồng thời, phải làm rõ quan điểm, đường lối, cương lĩnh của Đảng, nhiệm vụ chính trị của Đảng ở mỗi thời kỳ lịch sử cụ thể, làm rõ tính đúng đắn của đường lối, cương lĩnh chính trị của Đảng, góp phần thực hiện tốt đường lối, nhiệm vụ chính trị của Đảng hiện nay. Nghiên cứu đầy đủ các cương lĩnh, nghị quyết, chỉ thị của Đảng trong toàn bộ tiến trình lãnh đạo cách mạng, phải truyền đạt đúng đường lối chính sách, quan điểm của Đảng, tránh trường hợp hiểu sai và truyền đạt sai, không đúng với quan điểm, đường lối, chính sách của Đảng, phải cập nhật tin tức thời sự và những nhận thức mới nhất của Đảng Cộng sản Việt Nam. Mặt khác, trong giảng dạy người dạy phải xác định đúng đối tượng nghiên cứu, cần làm rõ hoàn cảnh lịch sử ra đời, quá trình hình thành đường lối, nội dung đường lối và sự bổ sung, phát triển các quan điểm, chủ trương của Đảng trong

tiến trình cách mạng Việt Nam. Đặc biệt, cần gắn lý luận với thực tiễn trong quá trình giảng dạy, tránh nhầm lẫn sang khoa học Lịch sử Đảng hoặc khoa học Lịch sử dân tộc... cũng như hiểu sai đối tượng nghiên cứu. Chẳng hạn như 3 chương đầu: cần tránh sa đà vào các sự kiện, diễn biến của các cuộc chiến tranh mà không làm nổi bật được quá trình hoạch định cũng như nội dung đường lối của Đảng ta qua các giai đoạn lịch sử. Tất cả yêu cầu đó đang đặt lên vai giảng viên bộ môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam trách nhiệm nặng nề.

2.2. Thực trạng công tác dạy học môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam ở trường Đại học Đồng Nai

Trong những năm qua, công tác giảng dạy và học tập các môn Lý luận chính trị nói chung, môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam nói riêng ở trường Đại học Đồng Nai, về cơ bản đã đảm bảo được nội dung, chương trình, phù hợp với yêu cầu đổi mới nội dung và phương pháp giảng dạy, đóng góp một phần đáng kể vào mục tiêu chung của chương trình đào tạo. Công tác nghiên cứu và giảng dạy cũng đã làm sáng tỏ và luận chứng một cách khoa học là sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng Cộng sản Việt Nam là nhân tố hàng đầu đảm bảo thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Đội ngũ giảng viên đã bám sát nội dung chương trình, đào sâu nghiên cứu, thường xuyên tìm tòi, đổi mới phương pháp giảng dạy cho phù hợp với yêu cầu mới của xã hội,

gắn lý luận với thực tiễn. Việc học tập môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam ở trường Đại học Đồng Nai bước đầu có những chuyển biến tích cực; người học đã chủ động tiếp thu bài giảng, tích cực tương tác với giảng viên, thể hiện sáng tạo trong việc tiếp nhận và xử lý thông tin, qua đó nâng cao trách nhiệm công dân của mình đối với sự phát triển của đất nước, xây dựng và củng cố niềm tin vững chắc cho sinh viên vào sự lãnh đạo của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, tin tưởng vào sự nghiệp giáo dục và đào tạo. Nhiều cuộc hội thảo về đổi mới phương pháp giảng dạy đã được mở ra, giảng viên Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam đã chủ động đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực “lấy người học làm trung tâm”, chấm dứt tình trạng thầy đọc trò ghi. Chất lượng đội ngũ giảng viên đã được cải thiện. Hình thức kiểm tra, đánh giá đã có những thay đổi rõ rệt, từng bước khắc phục những tiêu cực trong thi cử và bệnh thành tích trong giáo dục. Cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ cho công tác giảng dạy ngày một tốt hơn...

Tuy nhiên công tác nghiên cứu, giảng dạy, học tập môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam ở các trường đại học, cao đẳng trong cả nước nói chung, trường Đại học Đồng Nai nói riêng vẫn còn nhiều bất cập, hạn chế, chưa thực sự đáp ứng tốt những yêu cầu mới của thực tiễn. Đánh giá về những bất cập này, PGS.TS. Đinh Ngọc Thạch (Giám đốc Trung tâm

Lý luận chính trị - Đại học Quốc gia TP. Hồ Chí Minh đã cho rằng: “Chương trình giảng dạy hiện nay chưa thực sự tạo sự kết nối giữa người dạy và người học, giữa nội dung trong sách với cuộc sống, giữa lý luận và thực tiễn, vẫn tồn tại cách tiếp cận cũ, những biểu hiện của chủ nghĩa bảo thủ, chủ nghĩa giáo điều, cần được nhận diện và khắc phục” [4]. Cách thức giảng dạy đôi khi còn thiên về lý luận, nhiều giảng viên thì chậm đổi mới phương pháp giảng dạy, vẫn rơi vào lối mòn có sẵn, sơ cứng, kiến thức chưa sâu và cập nhật thông tin còn khá hạn chế. Sử dụng một giáo án dùng cho nhiều năm và cho nhiều đối tượng khác nhau. Đội ngũ giảng viên còn thiếu so với nhu cầu, dẫn đến tình trạng nhiều giảng viên phải đảm nhận một khối lượng giờ lên lớp tương đối lớn, không có thời gian để đầu tư cho chuyên môn và nghiên cứu khoa học. Lượng kiến thức của môn học quá rộng, bao quát nhiều lĩnh vực trong khi thời gian quá hạn hẹp (9 chương – 45 tiết). Mỗi giảng viên chưa thực sự sang bị được cho mình những kỹ năng cần thiết để lôi cuốn sinh viên học tập. Vẫn chưa thu hút được sinh viên nhiệt tình học tập nhằm tạo ra hiệu quả tốt hơn cho quá trình đào tạo, chưa tạo ra được hứng thú học tập và khả năng tư duy của sinh viên.

Về phía người học, bên cạnh những sinh viên tích cực học tập, rèn luyện để trở thành người công dân tốt thì vẫn còn một số sinh viên có biểu hiện thái độ chưa thực sự đúng đắn đối với môn học (thái độ học đối phó, qua

loa), vì do chưa thấy được tầm quan trọng, vị trí và vai trò của môn học đối với đời sống. Do đó, thiếu niềm tin đối với môn học. Đa số sinh viên có thái độ học tập một cách miễn cưỡng, bắt buộc, gò ép chứ không hề có hứng thú, vì họ cho rằng đây là môn học phụ, là môn bắt buộc nên phải học thôi, dẫn đến thái độ thờ ơ, ỷ lại, học một cách thụ động, thiếu tích cực. Phần lớn sinh viên không đọc tài liệu tham khảo, không tự giác học tập, thiếu phương pháp học tập tích cực. Họ chỉ cần “học lại” những điều thầy nói, học vẹt, thụ động không sáng tạo, mang nặng tính thi cử, trả nợ môn học. Điều này dẫn đến hậu quả là chất lượng học tập của sinh viên thấp, không nắm vững nội dung đường lối của Đảng, từ đó dẫn đến những nhận thức không đúng, thậm chí là sai lệch.

2.3. Một số biện pháp nâng cao chất lượng giảng dạy môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam ở trường Đại học Đồng Nai

Nhằm khắc phục hạn chế trên và để nâng cao hơn nữa chất lượng giảng dạy Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam ở Trường Đại học Đồng Nai trong thời gian tới, tác giả mạnh dạn đề xuất một số biện pháp chủ yếu sau:

Một là nâng cao hơn nữa nhận thức của giảng viên và sinh viên trường Đại học Đồng Nai về vị trí, vai trò của môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Nhìn chung, cán bộ, giảng viên, sinh viên Trường Đại học Đồng Nai đã có nhận thức đúng đắn về vị trí, vai trò

của các môn lý luận chính trị nói chung, môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam nói riêng trong chương trình đào tạo. Song phải thừa nhận một thực tế rằng, ở một bộ phận không nhỏ sinh viên và một số ít giảng viên có biểu hiện coi thường, xem nhẹ các môn học này. Do đó, việc làm đầu tiên và cần thiết là phải nhanh chóng khắc phục tình trạng này, có giải pháp hữu hiệu hơn nữa nhằm nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò của công tác tư tưởng, chính trị. Chú trọng đẩy mạnh công tác tuyên truyền giáo dục chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, các quan điểm, đường lối chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước một cách thường xuyên, sâu rộng, khơi dậy tinh thần trách nhiệm của tất cả mọi người đối với việc học tập, nghiên cứu các môn lý luận chính trị.

Hai là tăng cường nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam cả về số lượng lẫn chất lượng.

Chức năng quan trọng của giáo dục là hình thành và phát triển nhân cách con người toàn diện. Lực lượng chủ yếu thực hiện và đảm nhận chức năng ấy không ai khác mà chính là người giảng viên. Người giảng viên đóng vai trò vô cùng quan trọng trong quá trình dạy học ở đại học, vì chính họ là những người trực tiếp giáo dục đào tạo thế hệ trẻ theo đúng mục tiêu giáo dục. Điều đó có thể hiểu rằng, người giảng viên không chỉ đơn thuần là “dạy chữ” mà cần phải thông qua việc “dạy

chữ” để “dạy người”; người giảng viên luôn là chủ thể kiến tạo, là người định hướng của quá trình dạy và học, họ không chỉ là người dạy mà còn là một nhà giáo dục, nhà khoa học, nhà văn hóa, nhà đạo đức, nhà hoạt động xã hội... Họ không chỉ có trách nhiệm truyền đạt hệ thống tri thức khoa học, dạy kỹ năng, kỹ xảo, phát triển trí tuệ cho sinh viên mà còn truyền bá cho thế hệ trẻ thế giới quan khoa học, lý tưởng và niềm tin đúng đắn, khơi dậy và bồi dưỡng cho họ những phẩm chất đạo đức chân chính, hệ thống các giá trị, năng lực sáng tạo, trách nhiệm và nghĩa vụ của một người công dân tốt, đào luyện họ thành những lớp người sống có ích cho xã hội. Như vậy, sự phát triển tương lai của sinh viên phụ thuộc vào quá trình giáo dục kết hợp giữa gia đình - nhà trường và xã hội, trong đó phụ thuộc nhiều vào kết quả giáo dục của giảng viên. Vì giảng viên chính là người “kỹ sư thiết kế tâm hồn” sinh viên. Chính vì thế, Nghị quyết Hội nghị lần thứ 2 của Ban chấp hành TW Đảng khóa VIII đã khẳng định: “Đội ngũ giáo viên giữ vai trò quyết định chiến lược giáo dục và được xã hội tôn vinh” [5]. Để đạt được mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh” mà Đảng ta đã đưa ra ở Đại hội đại biểu lần thứ XI (2011), thực hiện thắng lợi sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, đồng thời làm thất bại âm mưu “diễn biến hòa bình”, sự chống phá của các thế lực thù địch, chúng ta phải kiên trì chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, luôn giữ vững cao

ngọn cờ độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, hiểu đúng và đầy đủ quan điểm đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng. Thực hiện được yêu cầu đó, công tác tư tưởng lý luận có tầm quan trọng đặc biệt, trong đó, đội ngũ giảng viên lý luận chính trị nói chung, môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam nói riêng có vai trò vô cùng lớn lao và trách nhiệm hết sức nặng nề.

Để trong thời gian tới, việc giảng dạy môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam đạt được hiệu quả cao, trường Đại học Đồng Nai cần tăng cường nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam cả về số lượng lẫn chất lượng.

Đủ về số lượng giảng viên, cân đối, hợp lý giữa các phân môn, hoàn thiện cơ cấu giảng viên là một yêu cầu cần được các nhà quản lý quan tâm. Thiết nghĩ sự cần thiết phải tôn trọng chuyên môn, phân công đúng người, đúng việc, đúng chuyên môn sâu. Tránh tình trạng bộ môn này dư, bộ môn kia thiếu đang xảy ra ở nhiều cơ sở đào tạo. Một thực tế đặt ra là giảng viên được đào tạo chuyên ngành này nhưng lại đang phải đảm nhiệm giảng dạy chuyên môn khác, hoặc một giảng viên phải đảm nhận giảng dạy cùng một lúc nhiều chuyên môn, không có thời gian để đầu tư cho chuyên môn và nghiên cứu khoa học. Hiện tại, đội ngũ giảng viên môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam ở trường Đại học Đồng Nai vẫn còn thiếu về số lượng. Do vậy, trong thời gian tới, cần

phải nhanh chóng phát triển đội ngũ, cân đối, đồng bộ và hợp lý về số lượng đội ngũ giảng viên là điều kiện tiên quyết đảm bảo việc nâng cao chất lượng giảng dạy.

Cùng với số lượng, việc quan tâm chất lượng của đội ngũ giảng viên cũng đang là vấn đề cấp bách cần được chú trọng. Dù về số lượng, hoàn thiện cơ cấu giảng viên phải song song với nâng cao phẩm chất đạo đức, trình độ và năng lực chuyên môn. Đó chính là điều kiện đủ để đảm bảo nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên. Chất lượng giảng viên được nâng cao là yếu tố quyết định hoàn thành nhiệm vụ giảng dạy, nâng cao chất lượng đào tạo, nghiên cứu khoa học và có ảnh hưởng tích cực đến nhiều hoạt động khác trong nhà trường và của từng cá nhân. Ý kiến của nhiều nhà khoa học cho rằng, đây vẫn đề cốt lõi bởi vai trò, phương pháp truyền đạt của người thầy là cực kỳ quan trọng, giúp sinh viên say mê, yêu thích môn học. Sự cần thiết phải phát triển đội ngũ giảng viên lý luận chính trị có trí tuệ và nhân cách mẫu mực, có đạo đức cách mạng, lương tâm và trách nhiệm nghề nghiệp. Do vậy yêu cầu là phải có đội ngũ giảng viên tuyệt đối trung thành với Đảng, với sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội, có đầy đủ phẩm chất và năng lực để tuyên truyền, giáo dục, vận động, nêu gương và truyền thụ kiến thức cho sinh viên, có lập trường và bản lĩnh để đấu tranh với những sai trái nhằm bảo vệ Đảng và Nhà nước, tạo niềm tin cho sinh viên vào sự lãnh đạo của Đảng.

Công tác nghiên cứu giảng dạy môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam là một nhiệm vụ hết sức khó khăn, nhiệm vụ này đòi hỏi người giảng viên phải rèn luyện, kết hợp được nhiều yếu tố: Năng khiếu sư phạm, nghệ thuật thuyết giảng, kiến thức chuyên môn, sự khái quát, phối hợp giữa tri thức lý luận và vốn sống thực tiễn... Người giảng viên phải hội đủ được những phẩm chất và yêu cầu của một nhà sư phạm, một nhà khoa học và cả một nhà chính trị. Đồng thời phải yêu nghề, yêu quý sinh viên, luôn vì sự nghiệp giáo dục - đào tạo, đến lớp giảng có hưng phấn nghề nghiệp, có sức khỏe tốt. Để đạt được những tiêu chí đó, người giảng viên dạy môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam cần phải nỗ lực hết mình học hỏi, tích lũy kinh nghiệm trên nhiều phương diện. Trước hết là thông qua việc thu thập và xử lý thông tin là một yêu cầu bức thiết đối với giảng viên giảng dạy môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam: Nguồn thông tin từ Internet, các văn kiện Đảng, Hồ Chí Minh Toàn tập, các tạp chí chuyên ngành... những nguồn thông tin tư liệu không thiếu nhưng giảng viên phải biết tiếp nhận thông tin một cách khoa học, đó là: phải có tính mục đích khi tiếp nhận thông tin, phải có đầu óc nhanh nhạy, sự sáng suốt, thông minh, đặc biệt phải có bản lĩnh chính trị, lập trường vững vàng mới có khả năng nhìn nhận, đánh giá tính chân thực của thông tin, từ đó có thể làm chủ và có thái độ đúng đắn với các thông tin, kiến thức mới,

quá trình trao đổi thông tin được chuyển tải dưới nhiều hình thức hiện đại, mang tính quốc tế. Ngoài ra, người giảng viên phải tự rèn luyện cho mình một tác phong nghiêm túc trong nghiên cứu, thu thập và xử lý tư liệu và thông qua các đợt tập huấn, bồi dưỡng chuyên đề. Tăng cường tiếp xúc khoa học và văn hóa giữa các giảng viên với các nhà khoa học, nhất là các học giả có uy tín lớn, tạo động lực đam mê sáng tạo trong nghiên cứu khoa học cho giảng viên, nhất là các giảng viên trẻ. Tạo môi trường, điều kiện và động lực thúc đẩy hoạt động nghiên cứu khoa học của giảng viên, của các tập thể sư phạm và các cộng đồng khoa học trong trường đại học. Đây là giải pháp cơ bản, lâu dài, nuôi dưỡng và phát triển tiềm lực tư tưởng, khoa học. Cần có đầu tư đủ mạnh các nguồn lực cho việc thu hút giảng viên và sinh viên nghiên cứu khoa học về lý luận chính trị.

Ba là tăng cường đổi mới phương pháp, áp dụng phương pháp dạy học tích cực với công nghệ thông tin.

Do trình độ phát triển của xã hội, đặc biệt là trình độ dân trí đã nâng cao, thành tựu khoa học công nghệ phát triển mạnh. Nhất là sự phát triển nhanh chóng của công nghệ thông tin có tác động lớn đến hệ thống giáo dục. Công nghệ thông tin đang làm nên một cuộc đổi mới mạnh mẽ trong giáo dục, nó làm thay đổi nội dung, phương pháp dạy học cũng như cách thức tiến hành quản lý. Trong đó, phương pháp dạy – học chịu sự tác động nhiều nhất bởi sự trợ giúp từ máy tính và các phần mềm

thích hợp sẽ làm cho cả người dạy và người học phát huy tiềm năng cá nhân, tăng hiệu quả tiết học.

Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong việc dạy và học các môn Lý luận chính trị nói chung, môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam nói riêng là điều cần thiết, đã và đang được coi là một trong những cách hỗ trợ truyền đạt hiệu quả. Rõ ràng, vai trò của người giảng viên trong thời đại thông tin không hề giảm, mà có cơ hội tăng lên. Tuy nhiên, việc có giữ vững vàng và nâng cao được vị trí đó hay không còn tùy thuộc vào sự phấn đấu của bản thân từng giảng viên để đáp ứng được yêu cầu của thời đại. Với cách giảng dạy này, giảng viên có thể sử dụng một số hình ảnh hoặc sơ đồ minh họa, mô hình hóa... hoặc sử dụng những video clip phù hợp với nội dung môn học làm cho bài giảng sinh động, hấp dẫn, thu hút được sự hứng thú của sinh viên. Ví dụ: khi dạy chương 5 phần thời kỳ trước đổi mới, giảng viên có thể cho sinh viên xem clip “ký ức thời kỳ bao cấp” giúp sinh viên hiểu rõ về nền kinh tế bao cấp, thấu hiểu được sự trì trệ, khó khăn của Việt Nam một thời, từ đó nhìn nhận việc Việt Nam đổi mới toàn diện 1986, trong đó lấy đổi mới kinh tế làm trọng tâm, sử dụng nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa làm cơ chế vận hành của nền kinh tế là hợp lý, phù hợp với quy luật khách quan... Tuy nhiên chúng ta không được lạm dụng công nghệ thông tin, quan tâm quá nhiều đến việc trình chiếu mà không để ý đến việc đảm bảo nội dung

cần truyền đạt. Không được xem thiết bị trình chiếu là “vật trang trí” cho tiết học, như thế sẽ không đem lại lợi ích. Thầy nhàn hơn nhưng trò thì bị nặng nề, mệt mỏi do phải cố gắng nhìn màn hình để chép thay vì nhìn bảng.

Ngày nay, thế giới đã có nhiều thay đổi, xu thế phát triển của thời đại đang đặt ra những yêu cầu cao đối với chất lượng nguồn nhân lực, đòi hỏi phải đổi mới giáo dục một cách toàn diện. Vì vậy, giảng viên cần phải đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực, “lấy người học là trung tâm”. Nói cụ thể hơn là dạy học phải hướng vào người học. Đặt người học vào vị trí trung tâm của quá trình giáo dục, vai trò chủ động, tích cực, sáng tạo của sinh viên được phát huy, nhưng vai trò chủ đạo của giảng viên không bị hạ thấp, yêu cầu đối với người dạy không hề giảm nhẹ, trái lại, giảng viên càng phải có trình độ cao về chuyên môn, nghiệp vụ mới có thể đóng vai trò là người gợi mở, hướng dẫn, tổ chức, cố vấn, người trọng tài cho các hoạt động tìm tòi, tranh luận của sinh viên luôn giữ vai trò chủ đạo trong quá trình sư phạm. Đúng như A. Dixtevec đã nói: “*Người giáo viên bình thường mang chân lý đến cho trò, người giáo viên giỏi biết dạy cho trò đi tìm chân lý*”.

Như vậy người dạy phải biết được trình độ, sở trường, tâm lý của người học, từ đó xác định người học đang cần những tri thức gì, đang thiếu những mảng kiến thức nào, để người dạy trang bị, cung cấp cho người học trong phạm vi môn học. Để sinh viên có được hứng

thú với bài giảng và sẵn sàng, tích cực trả lời những câu hỏi của giảng viên đặt ra, thì giảng viên phải chuẩn bị giáo án của mình thật khoa học và hấp dẫn, phải làm cho sinh viên có hứng thú đối với môn học; từ đó buộc sinh viên phải tham khảo tài liệu, chủ động nắm bắt nội dung môn học nhằm lĩnh hội kiến thức nhanh hơn.

Sự lựa chọn phương pháp và thực hiện các biện pháp làm sao có hiệu quả nhất trong quá trình giảng dạy các môn lý luận chính trị nói chung, môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam nói riêng đang là vấn đề nan giải. Nhưng thông qua thực tế, chúng tôi nhận thấy rằng, có lẽ không có phương pháp nào cố định và được coi là tối ưu cho tất cả mọi người, vì quá trình dạy học bao gồm hai hoạt động liên quan chặt chẽ với nhau: Hoạt động dạy của thầy và hoạt động học của trò. Vì vậy đổi mới phương pháp giảng dạy là việc làm cần được tiến hành thường xuyên, nhưng vận dụng phương pháp phải phù hợp với từng đối tượng giảng dạy. Sử dụng linh hoạt đồng bộ nhiều giải pháp, một số phương pháp được khuyến khích là: phương pháp vấn đáp, phương pháp tương tác, phương pháp đặt và giải quyết vấn đề, thảo luận nhóm, xêmina... Người giảng viên chính là đạo diễn và cũng chính là kiến trúc sư, vừa thiết kế, vừa thi công, vừa mang tính khoa học vừa đạt đến trình độ nghệ thuật cao. Khoa học ở chỗ giảng viên phải bảo đảm nội dung, chương trình, mục tiêu đào tạo... Nghệ thuật chính là giảng viên phải tùy từng đối tượng sinh

viên, đặc điểm cụ thể của lớp học mà có phương pháp giảng dạy linh hoạt sao cho phù hợp, đáp ứng được yêu cầu mới, đạt chất lượng, hiệu quả cao.

Ngoài ra, giảng viên không những phải chủ động, tích cực, thường xuyên đổi mới nội dung, phương pháp giảng dạy của mình, mà còn phải giúp cho sinh viên thấy được vị trí trung tâm của mình trong quá trình học; giảng dạy phải sát đối tượng, gắn lý luận với thực tiễn. Việc vận dụng lý thuyết để giải thích các vấn đề trong thực tế sẽ gây hứng thú, gợi sự tò mò, khám phá của sinh viên. Giảng viên cũng đồng thời phải thường xuyên hợp tác, hướng dẫn, định hướng và trang bị cho sinh viên những kỹ năng, phương pháp phù hợp để sinh viên có thể chủ động, tích cực tìm tòi, lĩnh hội tri thức. Để khắc phục định kiến, thái độ chán nản của sinh viên, ngay từ buổi đầu tiên, giảng viên phải nêu bật được lợi ích của môn học. Bên cạnh đó, người dạy cần có phương thức đánh giá điểm quá trình hợp lý, tránh sự cào bằng trong đánh giá, có sự phân hóa trình độ sinh viên.

Bốn là nâng cao tính thực tiễn trong giảng dạy môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Giảng viên giảng dạy lý luận chính trị cần nhận thức rõ tầm quan trọng của việc nâng cao tính thực tiễn trong giảng dạy môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam. Lý luận gắn liền với thực tiễn là nguyên tắc cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin, nguyên tắc của công tác lý luận nói chung. Bài giảng có tính thực tiễn sẽ

làm cho các nguyên lý, lý luận trừu tượng, khó hiểu, phức tạp thành những vấn đề gần gũi, giản dị, dễ tiếp thu. Điều này đặc biệt cần thiết đối với bài giảng thuộc các môn lý luận nói chung, môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam nói riêng.

Trước hết, phải học tập và làm theo Bác Hồ về lý luận, về thực hành lý luận, thống nhất lý luận với thực tiễn. Cần chống bệnh coi khinh lý luận và lý luận suông, chống chủ nghĩa kinh nghiệm thông tục, thực dụng một cách thiển cận và cũng chống chủ nghĩa hình thức mà thực chất cũng là coi thường lý luận, tầm thường hóa lý luận khoa học. Đồng thời, chống chủ nghĩa bảo thủ, chủ nghĩa máy móc, giáo điều. Có hiểu đúng lý luận thì mới nhận ra vai trò, tác dụng, sự cần thiết của nó đối với phát triển xã hội. Lý luận bắt nguồn từ thực tiễn, là kết tinh, khái quát hóa từ thực tiễn, phản ánh bản chất và xu hướng vận động của thực tiễn, trang bị cho con người công cụ nhận thức và hành động một cách tự giác, sáng tạo, có trí tuệ, không mù quáng.

Song vấn đề đặt ra là, làm thế nào để đưa thực tiễn vào giảng dạy môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam có hiệu quả?

Thiết nghĩ, các giảng viên muốn liên hệ lý luận với thực tiễn có hiệu quả cần lưu ý một số điểm sau:

- Phải hiểu đúng các yếu tố thực tiễn đưa vào giảng dạy.

- Xác định được nội dung nào cần thiết phải liên hệ thực tiễn và đưa loại hình thực tiễn nào thì phù hợp.

- Những yếu tố thực tiễn đưa vào bài giảng phải sinh động, mang tính điển hình, mang tính tất yếu chứ không mang tính ngẫu nhiên, đơn lẻ.

- Các sự kiện thực tiễn phải mang tính thời sự, đang được xã hội quan tâm nhiều.

- Mỗi yếu tố thực tiễn đều phải có địa chỉ, xuất xứ rõ ràng và đảm bảo tính trung thực.

- Khi đưa thực tiễn vào liên hệ nên có sự phân tích để sinh viên thấy được lý luận có phù hợp thực tiễn không, đúng hay sai có ý nghĩa như thế nào, mang ý nghĩa tiêu cực hay tích cực, giúp sinh viên nhận thức đúng đắn.

Để đáp ứng được các yêu cầu trên, giảng viên trước hết phải nắm chắc nội dung môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam, từ đó mới có sự lựa chọn đúng, vận dụng có hiệu quả lý luận gắn với thực tiễn. Các câu hỏi, vấn đề đặt ra trong giờ giảng phải có sự chọn lọc kỹ lưỡng, tập trung vào trọng tâm bài học như một cách phát tín hiệu cho sinh viên xác định nội dung chính. Đồng thời, thường xuyên bám sát thực tiễn, tích cực nghiên cứu thực tế, nghiên cứu văn kiện của Đảng để có thông tin chính thống, tìm đọc các thông tin trên các phương tiện thông tin đại chúng để có những dẫn chứng xác thực.

Đưa vào bài giảng những tình huống lý thú, những mẫu chuyện sinh động lấy từ thực tế có liên quan trực tiếp đến đời sống hay lĩnh vực chuyên ngành của từng đối tượng sinh viên để gây sự chú ý cũng như tạo cảm giác

hứng thú cho người học nhưng phải phù hợp với bài học.

Ví dụ: (kiến thức ở chương VI): gợi ý cho sinh viên một số dẫn chứng như dân chủ hóa trong trường học (trường Đại học Đồng Nai: đối thoại với sinh viên hàng tháng, phòng tiếp công dân); Hộp thư truyền hình; Chương trình dân hỏi Bộ trưởng trả lời; Truyền hình trực tuyến, trực tiếp các cuộc họp hoặc phổ biến Nghị quyết Trung ương hoặc địa phương...

Năm là tăng cường quá trình tự học trong sinh viên.

Tự học có vai trò vô cùng quan trọng trong quá trình học đại học của sinh viên, nhằm phát huy tính tự giác học và nghiên cứu của họ, tự học giúp cho sinh viên rèn luyện khả năng tư duy và sáng tạo của cá nhân. Đây là yếu tố quyết định chất lượng học tập, chất lượng đào tạo, là con đường tối ưu giúp sinh viên chinh phục con đường học vấn và sự hiểu biết vốn tri thức của nhân loại. Tự học không những giúp sinh viên đào sâu, nắm vững kiến thức đã học trên lớp; mở rộng, cập nhật những kiến thức mới; mà còn giúp sinh viên hình thành kỹ năng học tập; bồi dưỡng hứng thú học tập; đặc biệt tự học là công cụ giúp sinh viên học tập suốt đời.

Như vậy, để hoạt động học tập của sinh viên đạt chất lượng và hiệu quả, sinh viên phải có tri thức và kỹ năng tự học. Chính kỹ năng tự học là điều kiện vật chất bên trong để sinh viên biến động cơ tự học thành kết quả cụ thể và làm cho sinh viên tự tin vào

bản thân mình, bồi dưỡng và phát triển hứng thú, duy trì tính tích cực nhận thức trong hoạt động tự học của họ.

Tự học có hiệu quả hay không phụ thuộc rất nhiều vào việc dạy tự học của giảng viên và nhà trường. Để nâng cao chất lượng giảng dạy môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam, giảng viên cần hình thành ở sinh viên nhận thức đúng đắn về hoạt động tự học:

- Giảng viên cần giúp sinh viên hiểu được: vị trí vai trò và ý nghĩa của tự học, các hoạt động tự học, cũng như các yêu cầu của việc tự học đối với bộ môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam trong buổi đầu khi giới thiệu môn học đồng thời cần chuyển cho sinh viên đề cương chi tiết môn học để người học tiện theo dõi.

- Xác định rõ đâu là nội dung sẽ giảng trên lớp và đâu là những nội dung sinh viên phải tự nghiên cứu thêm ở từng bài học, chương học và của cả môn học. Từ đó thông báo với sinh viên một cách cụ thể, rõ ràng về các nhiệm vụ tự học. Chẳng hạn, trên lớp giảng viên chỉ nên tập trung đi phân tích nội dung đường lối của Đảng... còn phần kết quả, ý nghĩa, bài học kinh nghiệm... nên giao cho sinh viên tự học.

- Có những quy định cụ thể, rõ ràng về cách thức đánh giá kết quả tự học của sinh viên.

- Thường xuyên kiểm tra, đánh giá kết quả tự học của sinh viên; sử dụng kết quả đánh giá việc tự học của sinh viên vào đánh giá điểm quá trình môn học.

- Khơi gợi các nội dung tự học mà sinh viên quan tâm, yêu thích.

- Động viên, khuyến khích, khen thưởng kịp thời những sinh viên học tập và tự học tốt, tạo nên phong trào thi đua học tập, tự học trong lớp học... Khích lệ sinh viên phát triển bền vững động cơ đã có và lôi cuốn người học biết hoàn thiện các động cơ học tập và tự học của mình.

- Giúp đỡ sinh viên giải quyết các khó khăn nảy sinh trong quá trình thực hiện các nhiệm vụ tự học.

- Tổ chức hội thảo các cấp về các vấn đề liên quan đến hoạt động tự học của sinh viên trong trường đại học.

- Hướng dẫn sinh viên đọc sách và tài liệu trong hoạt động tự học.

- Dạy sinh viên cách nghe giảng và ghi chép theo tinh thần tự học.

- Hướng dẫn sinh viên lập kế hoạch tự học.

- Tổ chức cho sinh viên học nhóm.

- Tổ chức cho sinh viên thực hiện các đề tài nghiên cứu khoa học...

Sáu là tăng cường công tác tổ chức, quản lý.

- Về tổ chức lớp học: quy mô lớp học không nên quá đông như hiện nay, vì như vậy không thể quản lý được người học, khó tổ chức. Việc tương tác, giao lưu giữa thầy và trò sẽ không mang lại hiệu quả cao, thậm chí là kém chất lượng... Cần có những quy định bắt buộc đối với sinh viên: như làm bài tập, viết tiểu luận môn học. Giảng viên cần thường xuyên kiểm tra chuyên cần, thái độ học tập, quá trình tự học, tài liệu học

tập và kết quả ghi chép, năm bài của sinh viên.

- Nhà trường: cần trang bị cho khoa, bộ môn lý luận chính trị một tủ sách để làm cơ sở học liệu cho cả giảng viên và sinh viên như: giáo trình bắt buộc, văn kiện Đảng toàn tập, Hồ Chí Minh toàn tập, tạp chí chuyên ngành (tạp chí Xây dựng Đảng, tạp chí Cộng sản...), tài liệu tham khảo; phim tư liệu...; trang bị máy chiếu, đèn chiếu sử dụng trong giảng dạy. Bộ Giáo dục và Đào tạo và các trường đại học, cao đẳng cần có chính sách khuyến khích, tạo điều kiện thuận lợi cho các giảng viên giảng dạy các môn lý luận chính trị nói chung, môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam nói riêng được nâng cao trình độ chuyên môn, trao đổi học hỏi kinh nghiệm của nhiều cơ sở đào tạo tiên tiến có uy tín, chất lượng, thường xuyên được tập huấn để cập nhật đường lối, quan điểm, chính sách của Đảng.

3. Kết luận

Giáo dục lý luận chính trị là một bộ phận quan trọng của công tác tư tưởng, xây dựng, bồi đắp nền tảng tinh thần của xã hội, trên cơ sở đó nâng cao trình độ văn hoá và trách nhiệm công dân của mỗi cá nhân. Việc đổi mới nội dung chương trình, phương pháp giảng dạy và học tập các môn lý luận chính trị không ngoài mục đích nào khác là góp phần hiện thực hóa quan điểm của Đảng về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế. Việc giảng môn Đường lối cách mạng

của Đảng Cộng sản Việt Nam nhằm trang bị cho sinh viên không chỉ tri thức khoa học cơ bản về đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam mà còn trang bị về bản lĩnh chính trị vững vàng, giúp hình thành và phát triển nhận thức, nhân cách, nâng cao năng lực tư duy, tinh thần, trách nhiệm của những người đã, đang và sẽ đóng vai trò quan trọng trong việc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, hướng đến mục tiêu “Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh” được Đảng ta xác định tại Đại hội Đảng lần thứ XI (2011) [5]. Vì vậy, việc giảng dạy môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam có vị trí, vai trò rất quan trọng trong hệ thống giáo dục đại học.

Nghiên cứu giải pháp nâng cao chất lượng giảng dạy môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam là một vấn đề lớn, khó khăn và phức tạp, đòi hỏi nhiều công sức, trí tuệ tập thể. Đây không chỉ là yêu cầu đặt ra đối với giảng viên lý luận chính trị mà là vấn đề cấp thiết trong cả hệ thống giáo dục đại học. Vì vậy để giải quyết vấn đề cần có sự quan tâm, phối hợp chặt chẽ giữa nhiều ban ngành, cơ quan. Trong khuôn khổ hạn hẹp của một bài viết những vấn đề các tác giả đưa ra mới chỉ là những nghiên cứu bước đầu với hy vọng sẽ nhận được những đóng góp thiết thực và quý báu của các nhà quản lý, của các nhà khoa học, của đội ngũ những người làm công tác lý luận chính trị, nhằm nâng cao hơn nữa chất lượng giảng dạy các môn lý luận chính trị nói chung, môn Đường lối cách

mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam nói riêng, đáp ứng được việc nâng cao chất lượng giảng dạy với yêu cầu: chuẩn

hóa, hiện đại hóa, xã hội hóa, dân chủ hóa và hội nhập quốc tế trong thời gian tới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam (2006), *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ X*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2011), *Giáo trình Đường lối Cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam*, Nxb. Chính trị Quốc gia
4. Đại học quốc gia TP. Hồ Chí Minh (2015), *Nâng cao chất lượng giảng dạy, học tập các môn lý luận chính trị trong các trường đại học và cao đẳng*, Kỷ yếu Hội thảo khoa học quốc gia
5. Đảng Cộng sản Việt Nam (1997), *Văn kiện hội nghị lần thứ 2 Ban chấp hành TW khóa VIII*, Nxb. Giáo dục - Chính trị Quốc gia, Hà Nội

IMPROVING THE TEACHING QUALITY FOR THE SUBJECT “REVOLUTIONARY WAY OF VIETNAMESE COMMUNISM PARTY” AT DONG NAI UNIVERSITY

ABSTRACT

Presently, at the new phase of the revolution, the world has had many complicated and unpredictable changes and developments. Our nation has been facing interwoven opportunities and challenges. Due to the important requirements of setting up and protecting our nation, the Party has paid special attention to the theoretical ideological task, mainly the training politics and ideology to the young generation including students and pupils. As the lectures that are in charge of teaching politics, we have been aware of this, so we always concern to find out the way how to carry out the ideological and political education task effectively and practically so as to meet the new requirements that have been put out by the society. To improve the teaching quality for the subject “Revolutionary way of Vietnamese Communism Party” at Dong Nai University, the discovery of the most effective solutions that contribute to improving the effectiveness of the political education is considered an extremely important task both theoretically and practically.

Keywords: Dong Nai University, to improve the quality